

MUHOKSEN YLÄKOULUN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021

YLEISKATSAUS

Lukuvuoden 2020–2021 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 477 oppilasta, joista tyttöjä oli 231. Opetusta järjestettiin 24 yleisopetuksen ryhmässä, jolloin jokaisella vuosiluokalla oli kahdeksan rinnakkaisryhmää. Lisäksi yläkoululla toimi kaksi pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun perusopetusryhmien määrä kasvoi yhdellä. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 33 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kaksi erityisluokanopettajaa ja seitsemän koulunkäynninohjaajaa. Kaksi koulunkäynninohjaajaa ja laaja-alainen erityisopettaja palkattiin valtion myöntämällä koronarahalla, joka on tarkoitettu koronanepidemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen. Opettajista yhdeksän opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi yksi Muhoksen lukion opettaja opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasi lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri ja kouluavustaja sekä vahtimestari.

Lukuvuoden 2021–2022 alussa Muhoksen yläkoulussa opiskeli 465 oppilasta, joista tyttöjä oli 214. Opetusta järjestettiin 23 yleisopetuksen ryhmässä. Seitsemänsiä luokkia oli seitsemän ja kahdeksansia sekä yhdeksänsiä luokkia oli kahdeksan. Lisäksi yläkoululla toimi kolme pienryhmää. Edelliseen lukuvuoteen verrattuna Muhoksen yläkoulun perusopetusryhmien määrä pieneni yhdellä ja pienryhmien määrä kasvoi yhdellä. Muhoksen yläkoululle perustettu pienryhmä mahdollisti koko kunnan tasolla aiempaa useamman oppilaan sijoittamisen oman kunnan pienryhmiin. Em. pienensi erityisopetuksen kokonaiskustannuksia, kun vältyttiin kalliilta toisen opetuksenjärjestäjän ryhmiin sijoittamisilta. Yläkoulussa opetti ja ohjasi oppilaita 35 aineenopettajaa, kaksi päätoimista oppilaanohjaajaa, nivelvaiheen oppilaanohjaaja, kolme laaja-alaista erityisopettajaa, kolme erityisluokanopettajaa ja seitsemän koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulunkäynninohjaajista on palkattu valtion myöntämällä koronarahalla, joka on tarkoitettu koronanepidemian aiheuttaman oppimisvajeen paikkaamiseen. Yksi laaja-alainen erityisopettaja on palkattu valtion myöntämällä erityisavustuksella, joka on tarkoitettu lukutaidon kehittämiseen. Opettajista kahdeksan opetti myös Muhoksen lukiolla. Lisäksi yksi Muhoksen lukion opettaja opetti Muhoksen yläkoululla. Edellä mainittujen lisäksi yläkoulun toiminnasta vastasi lukion kanssa yhteinen toimistos sihteeri ja kouluavustaja sekä vahtimestari ja iltavahtimestari.

Vuonna 2021 Muhoksen yläkoulun rehtorina toimi Juha Piirala ja vararehtorina Kari Toivanen. Yläkoulun opetus järjestetään viisijaksojärjestelmällä eli lukuvuosi jaettiin viiteen yhtä pitkään jaksoon. Yhden jakson pituus on noin 38 työpäivää. Oppiaineiden opetus on kurssitettu ja opetussuunnitelman mukaiset kurssit jaettiin lukuvuoden sisällä viiteen jaksoon. Osa oppiaineista, kuten kielet ja matematiikka on hajautettu kaikkiin jaksoihin, jolloin oppilailla on kyseisten aineiden opetusta jokaisessa jaksossa läpi vuoden. Pääosa arvosanoista annetaan lukukausien lopussa ja joitain yksittäisiä numeroita annetaan eri jaksojen päättyessä.

Syksystä 2017 alkaen Muhoksen yläkoululla otettiin käyttöön uusi perusopetuksen opetussuunnitelma OPS 2016. Uuden opetussuunnitelman käyttöön ottaminen tapahtuu ikäluokka kerrallaan alkaen syksyllä 2017 yläkoululle siirtyneestä ikäluokasta. Siirtymäkauden aikana Muhoksen yläkoululla oli käytössä rinnan kaksi eri opetussuunnitelmaa. Syyslukukauden 2019 alusta alkaen kaikki Muhoksen yläkoulun oppilaat ovat opiskelleet uuden opetussuunnitelman mukaisesti. Uusi opetussuunnitelma vaikutti voimakkaasti esim. koulun valinnaisainetarjontaan kasvattamalla valinnaisaineiden lukumäärää entiseen tilanteeseen verrattuna.

TOIMINALLINEN TULOS

Yläkoulun opetusta voidaan pitää erinomaisena, sillä kaikki 7.- ja 8.-luokkalaiset siirrettiin seuraavalle vuosiluokalle ja jokainen 9.-luokkalainen sai peruskoulun päättötodistuksen. Merkittävänä asiana tässä oli henkilökunnan sitoutuminen yhteiseen tavoitteeseen eli oppilaan parhaaksi työskentelemiseen. Tämä näkyi positiivisesti myös koulun työilmapiirissä ja auttoi jaksamaan haastavina aikoina työpaineen keskellä. Kiitoksen ansaitsevat kohtuullisen kokoiset ryhmäkoot.

Lukuvuonna 2019–20 alkanut koronaepidemia jatkui lukuvuonna 2020–21. Syksyn 2021 koronaepidemiaan liittyvät turvatoimet liittyvät pääosin hygieniaan ja ruokailujen porrastamiseen mahdollisuuksien rajoissa sekä kasvomaskisuosituksen toteuttamiseen jakamalla halukkaille oppilaille maskeja. Todettakoon, että kasvomaskien käyttö oppilaiden parissa on valitettavan vähäistä. Lukuvuosi 2020-21 eteni aiemman mallin mukaan tiukkojen rajoitustoimien vallitessa. Lukuvuoden 2021-22 aikana koulun toiminta on palannut lähelle normaalia toimintaa mm. juhlien ja kouluvierailujen osalta. Lisäksi kouluvuotta ovat sävyttäneet erilaiset poikkeus- ja erityispäivät. On hyvä muistaa, että monipuolinen opetustyön ulkopuolinen toiminta on keskeinen osa koulun kasvatustoimintaa ja se tuo vaihtelua teoriaopiskelun sävyttämään koulutyöhön. Lisäksi yhteinen koulun arjesta poikkeava ohjelma kasvattaa koulun yhteisöllisyyttä ja auttaa oppilaita jaksamaan korona-arjen keskellä.

Merkittävä osuus yläkoulun hyvässä tuloksessa on myös viikoittain kokoontuvalla oppilashuollon suunnitteluryhmällä, joka toimii rehtorin johdolla. Joka maanantai klo 13.10–14.00 kokoontuvaan oppilashuollon suunnitteluryhmään kuuluivat rehtori, opinto-ohjaajat, laaja-alaiset erityisopettajat, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja sekä (kutsuttuna, tarpeen mukaan) sosiaalipalvelun edustaja. Etäkoulun aikana ko. ryhmä kokoontui etäyhteyksien välityksellä toiminnan keskeytymättä. Tarvittaessa ryhmän kokoontumisissa mukana oli luokanvalvojia ja muita asiantuntijoita. Ryhmä käsitteli ja pyrkii löytämään ratkaisuja kouluyhteisössä esiin tulleisiin oppilashuollollisiin ongelmiin. Arkipäivän oppilashuollollisissa asioissa avainhenkilöinä olivat luokanvalvojat, ja heidän lisäksi toiminnassa oli mukana koko koulun henkilökunta ja oppilaiden huoltajat. Varsinainen yksilökohtainen oppilashuoltotyö toteutettiin erikseen koottavissa moniammatillisissa tapauskohtaisissa oppilashuoltoryhmissä. Koulukohtaista oppilashuoltotyötä tehtiin vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa kokontuvassa koulukohtaisessa oppilashuoltoryhmässä moniammatillisena yhteistyönä. Tähän työhön osallistuivat myös oppilasedustajat ja edustaja vanhempainyhdistyksestä.

Lukuvuonna 2020–21 Muhoksen yläkoulun monialaisena oppimiskokonaisuutena oli itsestä huolehtiminen. Teemaa toteutettiin koronaepidemiatilanteen mahdollistamalla tavoilla pääosin luokakohtaisella ohjelmalla erityispäivinä. Lukuvuoden 2021–2022 monialaisena teemana Muhoksen yläkoululla ovat mediataidot. Teemaa toteutetaan poikkeuspäivien avulla, joihin sisältyy koululla järjestettäviä teemaan liittyviä työpajoja oppilaille. Teemaa toteutetaan eri oppiaineiden välisenä monialaisena ja eheyttävänä oppimiskokonaisuutena, johon sisällytettiin laaja-alaisen osaamisen tavoitteita.

TALOUDELLINEN TULOS

Muhoksen yläkoulu ylitti annetun talousarvion lopullisen toteuman ollessa 102 % (ylitys 57.512 €) talousarviosta. Toimintatuotot toteutuivat ennakoitua pienempinä, sillä vuoden 2021 talousarviossa

niiden ennakoitiin olevan 4.000 euroa, kun toteuma oli 3 495 euroa. Suurimmista menoeristä henkilöstökulut vastasivat kohtalaisen hyvin talousarvio mukaista ennakointia, sillä ylitys ko. menokohdassa oli n. 10.000 € talousarvion ollessa n. 2.280.000 €. Suurimat talousarvion ylitykset henkilöstömenojen osalta näkyvät sijaisten palkoissa (ylitys 23.374 €) ja eläkekuluissa (ylitys 6.537 €). Suurin talousarvion alitus henkilöstömenojen osalta näkyvät vakinaisen henkilöstön palkoissa (alitus 24.085 €). Kokonaisuutena voidaan todeta, että koronatilanne näkyi varsinkin sairauspoissaolojen kestossa ja niiden seurauksena sijaiskustannuksissa.

Palvelujen ostot ylittivät talousarvioon varatun määrärahan n. 66.000 €:lla. Suurimat ylitykset kohdistuivat ruokahuoltoon (ylitys n. 27.000 €) ja koulukuljetuksiin (ylitys n. 39.000 €). Ilmeisesti ruokapalveluiden ennakointi ei tässä kohtaa osunut aivan kohdilleen talousarvion laadinnan yhteydessä. Muissa toimintakuluissa toteuma talousarvioon varattu määräraha alittui (alitus n. 26.000 €). Poistot ylittivät arvioidun toteuman ollessa n. 25.00 € (ylitys n. 9.000 €).

Voidaan todeta, että Muhoksen yläkoulun talousarviomäärärahoja tulisi tulevina vuosina korottaa vastaamaan kasvanutta oppilasmäärää ja kohonneita materiaalikustannuksia. Oppimateriaali- ja -kirjahankintoihin käytettävien määrärahojen riittämättömyys asettaa omat haasteensa uuden opetussuunnitelman hengen mukaisen opetuksen toteuttamiselle. Esimerkiksi uuden opetussuunnitelman vaatimia oppimateriaali- ja -kirjatilauksia ei voida nykyisillä määrärahoilla täysin toteuttaa. Yläkoululla oppikirja- ja -materiaalitulauksia tehtäessä toki huomioidaan kierrätettävyys ja välineiden pitkäikäisyys. Käyttö on kuitenkin kovaa ja materiaaleja kuluttavaa.

YHTEISTYÖ KODIN JA MUIDEN SIDOSRYHMIEN KANSSA

Koulun tärkein yhteistyökumppani on koti ja tähän yhteistyöhön haluamme kouluna panostaa. Yhteydenpito kotien ja koulun välillä tapahtuu Primuksen internetkäyttöliittymän Wilman avulla. Vanhempiin/huoltajiin ollaan yhteydessä myös puhelimitse sekä palavereissa ja henkilökohtaisissa tapaamisissa. Jokaisen lukuvuoden alussa 7.-luokkalaisten vanhemmille ja oppilaille pidetään yhteinen tutustumisilta Koortilassa. Mukana ovat luokanvalvojat, oppilaanohjaajat, kuraattori, rehtori sekä vanhempainyhdistyksen edustaja.

Perinteinen 6.-luokien tutustuminen Muhoksen yläkouluun järjestettiin keväällä 2021 ainoastaan oppilaille. Tällä kertaa erillistä vanhempainiltaa ei järjestetty koronatilanteen vuoksi.. Marraskuussa 2021 järjestettiin 9.-luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen vanhempainilta tulevaan yhteishakuun liittyen. Opettajat järjestivät lukuvuoden aikana omille valvontaluokilleen etävanhempainvartteja. Lisäksi yhteistyötä toteutettiin etänä pidetyissä oppilaspalavereissa, joissa vanhemmat olivat mukana. Oppilaspalavereissa keskusteltiin oppilaan koulunkäyntiin liittyvistä asioista. Mukana palavereissa oli tarpeen mukaan rehtori, erityisopettaja, sosiaalitoimen edustus ym. yhteistyötahoja.

Luokanvalvojat huolehtivat omien luokkiensa oppilasasioista; seurasivat oman valvontaluokkansa oppilaiden koulunkäyntiä, poissaoloja, oppituntipalautteita yms. ja olivat tarvittaessa yhteydessä koteihin. Yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa oli antoisaa ja sujui hyvässä hengessä.

Yhteistyötä tehtiin myös monien muiden tahojen kanssa, joista merkittävimpinä Muhoksen lukio, alakoulu, esi- ja varhaiskasvatus, seurakunta, 4H- yhdistys, vanhempainyhdistys sekä Oulujoen perhekoti ja Oulujoen koulu. Yhteistyö oli puolin ja toisin onnistunutta.

KATSAUS TULEVAISUUTEEN

Muhoksen yläkoulun tulevaisuus näyttää opetustilojen osalta valoisalta, sillä uudet tilat tarjoavat erinomaiset puitteet muhoslaisille nuorille kulkea opintietään kohti toisen asteen koulutusta ja työelämää. Tiloihin liittyen viime aikoina on noussut huoleksi sisäilmaan liittyvät asiat. Kahdesta koulun luokasta on vaihdettu lattiamatot sisäilmavaikutusten perusteella. Koulun näkökulmasta olisi kuitenkin tärkeää, että kaikki tilat mitattaisiin ja todettaisiin, että onko mahdollista lattiamattojen vaihtotarvetta muissakin tiloissa. Käyttäjän jättäminen epätietoiseksi ja mahdollisten sisäilmaoireiden odottaminen ei ole ratkaisu tässä tilanteessa. Toinen merkittävä huoli liittyy määrärahojen riittävyyteen toiminnan pyörittämisen ja oppimistulosten saavuttamisen näkökulmasta. Ilman rahaa ei voi tehdä tulosta.

Erityisopetuksen resurssien tulee seurata tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvua, jotta laadukas erityisopetus voidaan taata myös Muhoksen yläkoulua käyville perusopetuksen oppilaille. Erityisesti laaja-alaisen erityisopetuksen tuntiresurssi on tällä hetkellä riittämätön. Lisäksi paineita luokkamuotoisen erityisopetuksen lisäämiseen on ilmennyt etenkin kuluvana lukuvuonna ja paine jatkuu tulevina vuosina. Tähän haasteeseen hyvinvointilautakunta on vastannut perustamalla kolmannen erityisopetuksen pienryhmän Muhoksen yläkoululle. Ratkaisu auttaa paitsi yläkoulua, niin myös koko Muhoksen kunnan opetustointa.

Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden määrän kasvu koulun pienryhmissä on johtanut tilanteeseen, jossa Muhoksen kunnan joustavan perusopetuksen (JOPO) käyttöön varattu kapasiteetti on syöty ja korvattu erityisoppilaille. Tilanne on kestävä ja edellyttää erillisen joustavan perusopetuksen luokan perustamista, jotta tilanne saadaan korjattua. Kunta menettää joustavaan perusopetukseen suunnatut valtionosuudet ja tilanne voi johtaa merkittäviin ongelmiin jatko-opintoihin siirryttäessä oppivelvollisuuden laajentuessa vuoden 2021 alusta alkaen. Joustava perusopetus on tehokas keino ennaltaehkäistä opintojen keskeytymistä perusopetuksen jälkeen. Paljon puhutaan varhaisesta tuesta unohtaen samalla, että perusopetuksen päättöluokat muodostavat oman osansa tuosta tuesta jatko-opintojen näkökulmasta. Tällä hetkellä ei voi puhua, että Muhoksella kyettäisiin toteuttamaan joustavaa perusopetusta. Syynä edellä mainittuun on resurssipula ja toisaalta resurssien suuntaaminen muualle.

Vastikään toteutettu opetussuunnitelman muutos tarkoittaa pieniä muutoksia reaaliaineiden tuntijakoon, valinnaisaineiden sisältöön ja toteutukseen. Muutos toi mukanaan muutoksia oppilaiden arviointiin ja antaa varmasti uutta virtaa henkilökunnalle opetuksen kehittämiseen. Yhtenä kehittämiskohteena/tavoitteena tulee olemaan jatkossa hanke liikuntaluokan perustamiseksi Muhoksen yläkoululle.